

špediteru da je roba stigla znači u stvari poziv da on robu preuzme. U tome i jest svrha ove obavijesti. Osim obavijesti o prispijeću robe, skladištar zaista ne može ništa drugo učiniti u svrhu omogućavanja špediteru da preuzme robu. O ovome bi se dalo raspravljati samo u slučaju da se špediter prijavio za preuzimanje robe, pa da mu je to od strane špeditera bilo onemogućeno. Međutim obavijest da je roba stigla, pa eventualno i izričiti skladištarov zahtjev da ju špediter preuzme, ne znači prebacivanje čuvanja robe pa ni u slučaju da je, kako to proizlazi iz gornje presude, skladištar stvarno omogućio špediteru da preuzme robu. Dok je roba u skladištu, nesumnjivo je čuvar skladištar, bez obzira na koju drugu okolnost. Od ovoga treba razlikovati skladištarovu odgovornost kao čuvara. U vezi s ovim postavlja se načelno pitanje prebacivanja rizika od skladištara na špeditera od časa obavijesti odnosno od pokušaja preuzimanja robe. Čini nam se da je skladištar odgovoran za štetu na robi koja je prouzrokovana njegovom krivnjom i pod pretpostavkom da je špediter u zakašnjenju s preuzimanjem. Skladištar u ovom slučaju, naime kad je špediter u zakašnjenju, ima pravo na skladištarinu za produženo vrijeme uskladištenja, ali nije nipošto oslobođen obveze ulaganja dužne pažnje u svrhu očuvanja robe od oštećenja. Isto vrijedi i za ostale slučajeve za koje skladištar odgovara. Jedino pod pretpostavkom da je skladištar, pozivajući špeditera da preuzme robu, izričito izjavio da ne može snositi odgovornost za štetu koja nije prouzrokovana njegovom krivnjom, i da za to navede valjane razloge, poziv na preuzimanje robe mogao bi biti relevantan za oslobodjenje skladištara od odgovornosti.

B.J.

APELACIONI SUD, Paris

Presuda od 26.X 1965.

Cie d'assurances La Neuchateloise
c/a Sté navale caennaise

Prijevoz stvari morem - Brodarova odgovornost - Protest - Ako primalac ne protestira nevidljive mane tereta u roku od 3 dana od primitka robe, mora dokazati da je šteta postojala u času preuzimanja - Činjenica da je primalac odbio preuzimanje tereta stvara pretpostavku da je šteta u času odbijanja postojala, ali ta pretpostavka nije sama po sebi dovoljan dokaz da je roba stvarno i bila oštećena - Izveštaj vještaka o stanju robe na dan pregleda nije dovoljan dokaz da je šteta postojala u času preuzimanja, ako vještaci nisu dobili nalog da i ovu činjenicu utvrde

Brodar je prevezao određeni broj koluta galvani-

zirane željezne žice. Teret je stigao na odredište 20.I 1962. i istog dana bio je po teretnici predan primaocu, koji je radio za stvarnog primaoca. Stvarni primalac je 24.I odbio preuzimanje robe, jer da je bila oštećena. Vještaci, imenovani 20. II, pregledali su robu u prisustvu svih zainteresiranih stranaka dana 20.III. Oni su ustanovili da je veliki dio koluta oštećen kemijskim procesom, prouzrokovanim mlijekom u prahu kojim su žice bile zaprljane. Tužitelj je osiguratelj koji je stupio u pravnu poziciju primaoca, a tuženik je brodar.

Brodar u svoju obranu iznosi da je primalac zakasnio s protestom, jer da je bio dužan protestirati odmah, a u koliko bi sud stao na stajalište da se radilo o nevidljivoj manji, tada u roku od 3 dana od dana preuzimanja robe. Budući da je on to propustio, morao bi dokazati da je šteta postojala u času preuzimanja, što međutim nije uspio.

Prvostepeni i drugostepeni sud su odbili tužbeni zahtjev, i to drugostepeni sa slijedećim bitnim obrazloženjem:

Tužitelj je iz razloga koje navodi tuženik morao dokazati da je šteta postojala u času preuzimanja robe. Vještačenje u ovom pogledu ne predstavlja nikakav dokaz, jer nalog vještacima da pregledaju robu nije glasio i na to da se oni pozabave i pitanjem kada je šteta nastala. Vještaci su utvrdili da je roba, nakon što je 2 mjeseca ležala na obali, zamazana mlijekom u prahu i da je oštećena oksidacijom cinka, ali iz toga ne slijedi nužno da je mlijeko već 20.I na ovaj način oštetilo robu. Činjenica da je primalac 24.I odbio preuzimanje robe daje temelja pretpostavci da je šteta u to vrijeme i postojala. Međutim, budući da se radi samo o mogućnosti postojanja štete, ta okolnost nije dovoljna za dokaz da je šteta uistinu postojala. Dapače, kaže sud, okolnosti govore za obratan zaključak. Dokazano je naime da se koluti u brodu nisu mogli zaprljati mlijekom, jer su bili odvojeno složeni u brodskim skladištima. Obratno je to bilo veoma lako moguće na obali gdje je jedan i drugi teret bio tako uskladišten da je postojala mogućnost da mlijeko zaprlja kolute žice.

/DMF 1966, str.344/

B.J.

Bilješka. - U gornjoj presudi sudovi su aplicirali pravno stajalište koje je inače nesporno, i u ovom pogledu sam spor nije od osobitog interesa. Interesantnije je u pogledu konkretnih pitanja, kod kojih je došlo do izražaja slobodno uvjerenje suda. Naročito je važno upozoriti na stajalište da sama pretpostavka da je šteta postojala u času preuzimanja ne znači i dokaz da je šteta stvarno i postojala. Međutim to ne znači da se ne bi, prema okolnostima slučaja, moglo doći i do obratnog

zaključka. U konkretnom slučaju okolnosti su bile takve da su zaista dale temelja zaključku da je šteta nastala nakon što je primalac odbio preuzimanje. Roba je u tom času bila zaprljana mlijekom, ali to ne znači da je, s obzirom na kratko vrijeme od kada se roba mogla zaprljati, proces oksidiranja već ošteti žice. Isto vrijedi u pogledu vještačenja. Naši sudovi, primjenjujući princip slobodne ocjene dokaza, mogli iz sadržaja vještačkog nalaza steći uvjerenje da je šteta postojala u času preuzimanja, bez obzira kakav su nalog vještaci dobili od stranaka u pogledu vještačenja. Iz obrazloženja presude ne proizlazi da se sud bavio pitanjem aktivne legitimacije, naime činjenicom da je odiguralac stupio u pravnu poziciju stvarnog primaoca, a da je primalac po teretnici bila druga osoba, pa u ovom pogledu presuda ostaje dovoljno nerazjašnjena.

B.J.

APELACIONI SUD, Paris

Presuda od 29.XI 1965.

Cie algérienne de Meunerie
c/a Cie Charles Le Borgne

Prijevoz stvari morem - šteta na teretu uskladištenom na obali - Zastara - Ako bilo izričito bilo prečutno ne proizlazi da su stranke sklopile sporazum da se nakon iskrcaja robe, koja se nalazi na čuvanju u brodara, primjenjuju propisi nekog drugog posla kao što je depozit, primjenjuju se propisi ugovora o prijevozu - Pod ovom pretpostavkom zastara i za štete nastale na robi uskladištenoj na obali iznosi godinu dana, a počinje teći od dana dolaska broda u luku - Prigovor zastare može se iznositi i nakon upuštanja u meritorno raspravljanje, i u svakom stadiju postupka

Brodar je preuzeo na prijevoz 11.500 tona uvrećenog žita. U ugovoru je, među ostalim, bilo navedeno da će brodar snositi troškove uskladištenja za vrijeme od 8 dana od dana iskrcaja, a poslije toga da oni padaju na primaoca. Teret se iskrcavao od 30.XI do 2.XII 1960. sa strane stivadora koji je radio za brodara. Nakon što je primalac potpuno preuzeo robu 20.I 1961, protestirao je manjak od 125,76 tona robe, i kvar koji se nije mogao popraviti u količini od 133,40 tona. Ovaj kvar je bio prouzrokovan nevremenom koje je vladalo u noći između 7. i 8.XII. Primalac tuži brodara za naknadu štete.

U tužbi navodi da je vozar odgovoran, jer da je ugovor o prijevozu prestao časom iskrcaja tereta na obalu.